

ZBORNİK

-- SVEČENIKOV SV. PAVLA --

IN ZAJEDNIC S. J.

Letnik IV.

Št. 7

Izhaja

1. dne vsakega meseca

Uredništvo in upravništvo :
Gorica,
Riva Piazzutta 18.

V GORICI, 1. maja 1924

Izdaja Zbor svečenicov sv. Pavla. Urejuje Stanko Stanič, kurat

Tisk „Zadružne tiskarne“

TEOD. HRIBAR, NASLEDNIKI
GORICA — CORSO VERDI (hiša Centralne posojilnice)

Velika izbora češkega in domačega
sukna, najbogatejša izbora češkega
platna in perila „Jäger“. Zaloga cer-
kvenih preprog in drugih potrebščin.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

BAŠIN ANTON - GORICA

PIAZZA S. ANTONIO 9

Priporoča preč. duhovščini svojo mizarsko delavnico. Popravlja in izde-
luje cerkvene omare, sprejema dela vseh cerkvenih mizarskih potrebščin.

LASTNA DELAVNICA V SOLKANU!

ZLATAR IN SREBRAR
FRANC LEBAN
:: GORICA — VIA DUOMO ::

Izdeluje in popravlja vse cerkvene
srebrne in kovinaste predmete:
-- moštrance, kelihe, ciborje itd.

POZLAČUJE IN POSREBRUJE.

Priporoča se preč. cerkvenim
predstojništvom.

:: DOBRO ZNANA TVRDKA ::
ANDREJ MAVRIČ
GORICA, Via CARDUCCI 3

Priporoča preč. duhovščini svojo
bogato zalogo črnega sukna za
talarje, suknje itd. — V zalogi
ima različne izdelke čeških tkanin,
cerkvene preproge itd. itd.

- **LASTNA KROJAČNICA!** -

ZBORNİK

SVEČENIKOV Sv. P. in ZAJEDNIC S. J.

Uredništvo :
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Izhaja :
1. dan vsakega meseca.

Andrej Gabrovšek.

Ali je krščanska politika potrebna?

Na Primorskem, zlasti v območju Trsta, je »narodna« politika, »edinost« in »sloga« že tako vsestan pojem, da se smatra za narodnega škodljivca ali celo naravnost izdajalca, kdor ne prisega na te vzvišene besede. Tudi preprosti narod na tem ozemlju živi v tradicionalnem spoštovanju »edinosti«. Zgodovinsko je to umljivo, ker so se na tem ozemlju bili srditi nacionalni boji, v katerih je stopalo v ozadje vsako drugo politično in kulturno razlikovanje. Narod je preživel svojo južno dobo, katere se še spominja s homerskim zanosom. Toda ravno ta epsko-čuvstvena primes je nemala ovira političnega napredka. Ako stopiš pred stare narodne veterane z novimi koncepti o političnem delovanju, tedaj začno zmajevati z glavami; in če resolutno pritiskaš, ulijó se jim odkritosrčne narodne solze po licih; če pa začneš samostojno, te zgrabijo za roko: »Mladenič, ne pomemaj Herostrata!«

Tradicija je prinesla seboj tudi neugodni pojav, da so vodstvo narodne politike obdržali v rokah svobodomiselnih voditeljev. Ekstatično zrenje v narodno zvezdo je hipnotiziralo ljudi, da niso videli okoli sebe velikih duševnih prevratov svoje dobe. V dušah je neopazovano zorel verski modernizem, vseh krivih ver najhujša kriva vera. Danes smo na tem, da tudi sicer tolerantni narodnjaki gledajo probleme vere in cerkve skozi modernistične naočnike; in če priznavajo verstvo in katolicizmu posebej veliko vzgojno vrednost ter mu izkazujejo spoštovanje, ga vendar smatrajo za zgolj človeški pojav, ki mu gre neko odlično mesto hic et nunc, je pa podvržen zakonom narave, razvoja in propada po celi svoji vsebini kakor vsak drugi zgodovinski pojav. Iz te tolerantno - liberalne miselnosti nujno sledi indiferentizem, brezbriznost za verske probleme; katolištvo ni samonasebi vredno ohrane in obrambe, ampak le v kolikor se to sklada s siceršnjim pojmovanjem zgodovinskega momenta. Konkretno povedano: »edinjaški« voditelji smatrajo ohranitev narodnosti za glavni problem zgodovinskega momenta; zato mora vse drugo stopiti v ozadje; če bi kazalo, da se Slovani s pravoslavljem bolje ubranijo raznaroditvi, so edinjaši za to, da se narod popravoslavi; če pa katolicizem nudi boljše nade za narodno obrambo, so edinjaši za katolicizem; če bi se pa zdelo, da nobeno verstvo ni kaj prida, so pripravljene vreči tudi vsa verstva s krova in razpeti jadro ateizma. Skušnja pač uči, da je ateizem še najslabša dog-

ma, zato ga faktično ne proglašajo, a modernistična mentaliteta tudi v tem pogledu izključuje vsako trdno garancijo.

Iz te iste modernistične miselnosti sledi tudi edinjaška teza, da moramo primorski Slovani tvoriti eno samo enotno zgolj narodno stranko zato, ker se bodo velike idejne borbe, ki giblejo sodobni svet, že tako izvojevale brez nas in je za nas vprašanje svetovnega naziranja potemtakem brez pomena. Teza, ki nasprotuje pravemu pojmovanju krščanstva. Borba med vero in nevero, med dobrim in zlim, med Kristusom in Belialom se nikakor ne sme smatrati za nekaj sličnega kot je n. pr. gospodarsko - politična borba med idejo protekcionizma in idejo svobodne trgovine v Angliji, borba med parlamentarizmom in diktaturo v Italiji. V stvari svetovnega naziranja človek ni atom, ampak individuum, oseba. Krščanska vera je v najvišji meri individualistična: ona ne dovoljuje, da se človek v zavesti popolne brezposelnosti potopi v morju »človeštva«, ampak zahteva od njega, da se s Kristusom od človečanstva dviga k božanstvu. »Ego dixi: quoniam dii estis et filii Excelsi omnes.« In to najvišjo idejo naj »peščica« otrok božjih primorskih Slovanov spravi v škatlico za ves čas, dokler je »narod« v nevarnosti?!

Kaj je »narod«? To vprašanje se nam vsiljuje, ko opazamo, kako baš edinjaška struja s slepo vneto širi med ljudstvom vse, kar prihaja iz Francije in Italije, deloma tudi iz Nemčije. Od tam je bil svoječasni klerikalni zmaj, od tam je zdaj tudi »union sacré«. Od tam je prišel liberalizem, od tam najprej nezaupanje v združništvo in kasnejša vnetja zanj. Odtam je ideja državne vsemogočnosti in naroda - boga. Od tam je patriotsko besnilo in apoteoza morilcev. Ravno liberalci se pridno trudijo, da narod izenačijo, asimilirajo z drugimi zapadnimi narodi in so pri tem trdno prepričani, da branijo njegovo individualnost.

Da liberalna narodna obramba močno šepa, dokazujejo ravno povojna leta. Komunisti so morali vreči le še jezikovni »pedsodek« in Slovenec je bil čez noč perfekten Italijan. Ako je vse, kar od zapada prihaja, moderno in napredno, ali ni slednjič tudi jezik zapadnega naroda boljši nego stari naš domači? In ko smo že tako dolgo srkali vase liberalne in modernistične ideje iz zapada, ali ni dobra in lepa tudi ideja komunizma? In ko nas že vse družijo v eno veseljno in veselo družino, čemu jezikovna razlika? Ali naj maloštevilni narodni slovenski smatra svojo narodnost za besedevredno, ko se odigravajo veliki dogodki, ki bodo svetu spremenili lice? Taka je bila miselnost primorskih komunistov. Še celo slovensko učiteljstvo je močno omahovalo. Takrat smo bili edini mi krščanski socialci, ki smo jasno videli in od po-

litičnega vodstva v Trstu zahtevali odločnih dejanj. In bilo je to liberalno vodstvo, ki si danes trdovratno prisvaja edino pravo narodno mišljenje, ki takrat ni pristopilo k dejanjem. Konkretno: zahtevali smo takrat, naj se začne izdajati slovenski tednik v Trstu; odgovorili so, da ni mogoče. Proti ateističnemu komunizmu se ni kazalo boriti z odločnostjo, dasi je bil za narodnost skrajno nevaren; in če je danes propadel, ni zasluga edinjašev, ampak g. Mussolinija. Proti krščansko-socialni struji pa so edinjaši pokazali pogum in iniciativo. »Delo« jih je skozi leta napadalo, pa mu niso ustanovili protitednika. Ko jih je pa napadal «Mali list», so dobili takoj sredstva za «Novice». Ta edina poteza z bengalično lučjo osvetljuje vso mizerijo edinjaštva. Pa bi bilo še drugih zgledov.

So potemtakem idejni in praktični razlogi, ki suvereno zahtevajo, da se tudi med primorskimi Slovani vodi politika po krščansko-socialnih načelih. S tem ni rečeno, da morajo vsi verni katoličani postati politični agitatorji; to je stvar profesionistov. Gotovo pa je, da noben vernik ne more v celoti podpirati nobene stranke, katera ne priznava dogme in hierarhije rimske cerkve, dasi jo zamore salva conscientia podpirati v posameznih slučajih in pogojno, to je v kolikor njegovo sodelovanje ne involvira priznanja krivih načel. Tako sodelujejo angleški katoličani v različnih strankah. Gotovo je pa tudi, da za katoličana nima nobena druga stranka toliko moralčne privlačnosti kot stranka, ki snuje svoj program na okrožnicah Leona XIII., priznavajoč veri in morali socialni primat. Tudi za primorske Slovane je osnutje take stranke potreba in dobrota.

Skrb za mladeniče.

(S konference v Črničah meseca januarja.)

Kako je ravnal Gospod Jezus z mladeniči? Ali moremo posneti iz evangelija in vsega novega testamenta kakšna določila pravila? Jezus je nekoliko mladeničev ozdravil, enega k življenju obudil; še več njih je pa poklical za sabo ter jih vzgojil za idealizem apostolata: Janeza Krstnika, Janeza evngelista, apostole Marka in Pavla, diakona Štefana. Nekega bogatega mladeniča je povabil za sabo, a se mu je umeknil. — Vsi ti primeri so značilni za vrste mladeničev: mnogi žalostno padejo v dušno bolezen in smrt ter potrebujejo zdravnika in buditelja od smrti; drugi se dajo ogreti za krščanski idealizem, da zanj delajo in žrtvujejo; mnogi se temu klicu umaknejo ter padejo v vsakdanost, mlačnost in v življenjskem boju jim otrpne srce.

V mladeniških letih se oblikuje bodoči mož; zato tista leta odločujejo smer vsemu življenju. V letih od 14. blizu do 24. mladenič zori v moža, a ta zoritev je navadno bujno kipenje in vretje, zato ga je tako težko držati v meri. Ušeničnik pravi: »Mladenič se zaveda, da ni več deček. Zaveš moči, moška samozavest pa vzbuja v njem odpor proti avtoriteti. Mladenič dorašča v moža, a ni še dovršen mož. V njegovem notranjem življenju se kaže neka nestalnost in vihravost. Nje-

gove želje so silne, a ne stalne. Vse pretirava, a je tudi hitromenjava. Časih je neugnan pri delu, a se zopet vdaja lenobi. Zdaj je pogumen, vesel do razposajenosti, zdaj zopet žalosten, malodušen do zdvojenosti. Mladenič se zaveda te svoje notranje slabosti, in zato čuti, da potrebuje nekoga, ki bi se mogel nanj nasloniti ki bi mu bil prijatelj in voditelj.« Pastor. bogosl. II. 758.

Poglavnitna poskušnja za mladeničevo stanovitnost nastopi, ko zapustivši družino stopi ven v svet: v učilo, službo ali vsaj v širšo fantovsko tovarišijo. Nevarnost je v tem, ker ni še narejen mož; ne ume soditi sveta in življenja niti nima preizkušene volje. Če je bil tudi skrbno vzgojen, se mora šele sedaj pokazati, kaj je jedra v njem. Miki in vabe sveta neredko naravnost silovito napadejo fanta, zlasti če ima živo domišljijo in zalo nvanjost. Obenem se skuša izviti vodstvu staršev ali kogar si bodi drugega; čuti se zrelega, pa ni; hoče svobode, a se sam ne zna vladati. Nevarnosti so velike že v domači vasi, ko vendar zasomba ki jo ima še mladenič v družini, varuje marsikaterega padca. V velikem mestu pa mnogi zgube vsako trdno stalo in vrtince jih drevi v pogubo, ne da bi se mu mogli ustavljati. Izgube čistost in trpé škodo na veri. »Delicta iuventutis meae et ignorantias meas ne memineris, Domine!« Ps. 24, 7; Job 13 26. — Kaj čuda, da je moral Gospod Jezus mladeniče zdraviti in v življenje obujati! Pač ni zdravil le teles. In starši so bili, ki so bolne mladeniče vodili k Jezusu; to se pač godi še danes z bolnimi na dušah.

Na dve značilni potezi mladeniške duševnosti opozarjajo pastoralisti. Prva je preobilno kipeča samozavest. Ako se jo posreči obrniti v dobro smer, se utegne razviti v spoštovanje do samega sebe in plemenit ponos, ki bo zavračal vsako prostaštvo; a še češče se vsaj začasno sprevrže v prevzetnost, samoljubnost in bahavost, od tod pa v nepokorščino, razposajenost sirovost in celo v pohlep po grobem uživanju. Vsaka župnija ima žalostnih primerov različnih stopinj tega razvoja, neredko do prav grobih.

Drugi pojav, ki smo ga pač vsi opazovali na zorečih mladeničih, je odtujevanje dušnemu pastirju. Kako hudo nas dirne to na fantu, ki je bil kot otrok v šoli tako zaupljiv. Ker je vprav dobro razmerje med mladeniči in duhovnikom nujen pogoj za njih uspešno pastirovanje, zato je važno, da se spoznajo vzroki nastajajočega odtujevanja. Pri mnogih še napol otrocih je kriva le nerodnost v nastopu. Čuti, da ni več otrok, a zrele sigurnosti še nima. — Večkrat pa bo umikanju vzrok očitke vesti, ker se je pregrešil zoper čistost ali tudi z brezverskim govorjenjem in zanemarjanjem božje službe. Opaziti je, da se večinoma umikajo, kateri hodijo po plesih, ki vedo, da jih duhovnik obseja; marsikoga potegnejo iz dobre družbe in duhovnikove bližine vsako leto pustne norosti.

Vsak duhovnik pa tudi lahko izkusi da se vedno dajo nekateri mladeniči vneti za pravi krščanski idealizem, s katerim se lotijo boja za lastno čednost in tudi dobrih del v smislu apostolata. Molijo, zakramente prejemajo, se zatajujejo, spretno druge k dobremu navajajo, branijo cerkev, njen nauk in njene služabnike, širijo dobre časopise —

so dragoceno jedro dobre tovarišije v občini. Koliko pa iz njih naredimo, je pač odvisno tudi od naše spretnosti, požrtvovalnosti in pobožnosti. Iz takih mladeničev je pač Jezus vzgojil tiste mlade apostole, ki sem jih gori imenoval.

Po tem kratkem razgledu čez polje mladine, ki mu pravimo *cvetoče* — a ni vselej zdrav cvet — se vprašujemo, kaj moremo storiti v njegovo varstvo in nego? Predvsem velja pravilo, da je običajno lažje, dobro reč škodo varovati kot pa jo popravljati. Zato se s skrbnim dušnim *pastirstvom* *šolarjev* najbolje naprej zavaruje njih kasnejša poštenost. Ze zato je toplo priporočiti, naj se goje *deški Marijini vrtni*. Šolarje tudi često — zlasti v zadnjih letih — dovolj razločno opozarjamo na nevarnosti, ki jih čakajo v svetu: od tovarišev doma, od delavcev v tovarni, od součencev v rodokodski delavnici, v mestu, pri vojakihi...

A tudi odraščajoča mladina naj nam bo pogosto v mislih in pri srcu. Če se ne vdamo prevelikemu pesimizmu in črnogledstvu, ji bomo našli marsikatero pomoč in zdravilo. — Vsaj večino dobimo predse še par let pri postnih krščanskih naukih: res, da treba ponoviti najpotrebnejše molitve in resnice, a zlasti jim spregovorimo na srce za ljubezen do Boga in Marije, za čistost in poštenje, za molitev in zakramente. Tudi v pridigah se pogostokrat posebe obrnimo na fante, a ne le z grajo, ampak z dobrohotno spodbudo.

Tu je umestno poudariti nalogo *izobraževalnih društev*, ki nas osebno zbljzajo z mladeniči ter nam dajo priliko, da z besedo, zgledom in berivom vplivamo nanje. Psihološko dojemljivi dušni pastir, ki intuitivno ume mladeniško dušo, bo v društvu veliko več opravil, kot po kdo drug, ki nima psihološkega pogleda in takta. Da se tisti, ki smo v tem pogledu močno negativni, nekoliko usposobimo, je zelo priporočiti, da čitajmo spise, ki bistro obravnavajo mladinsko življenje in dušo n. pr. Naš čolnici, Mladost — Milčinskega, drobne stvari Pavla Perkota — Bramatov Kam, za šolsko dobo pa Vrtec.

To je da bi bilo treba posebe govoriti o najhujših škodljivcih fantovskega poštenja, ki so slaba tovarišija, pijančevanje, plesi, grešna znanja in o boju zoper nje. A o vsem tem smo na konferencah že ponovno razpravljali.

Rad bi pa vzbudil razpravo o tem, ali ne bi se kako dala sprožiti sila, ki bi dobre fante, ki jih je nekaj povsod, zajela z bolj odločnim apostolskim duhom, da bi se otrsli mlačnosti in nekega skoro bolnega ozira na ljudi. Po taki osvoboditvi — če se posreči — bi šele dobili četo vnetih in požrtvovalnih delavcev in vselej zanesljivih stebrov cerkvi in narodu v deželi. Jez mislim, da bi morali imeti odbrani in sposobni fantje priložnost za duhovne vaje, kjer bi globlje prodrli v krščanski idealizem in liturgije ter nekaj dni zaporedoma sv. zakramente prejeli. Z njimi bi oplodili naše društveno življenje, bi pač celo našli jedro za mladeniške kongregacije in potem bi splošne duhovne vaje za fante celih župnij obetale trajnejši uspeh.

Vsekakor so pa naši fantje potrebni, da zanje molimo in uprav organiziramo molitve zanje.

Molimo si ne utrpim, da ne bi posebe poudaril skrbi za fante, ki gredo k vojakom. Povabimo jih

prijazno k sebi, predno odidejo; tačas so sprejemljivi za resno besedo; prepričajmo se, če imajo molitvenik, ki naj ga vzemo s seboj; poskrbimo, da pred odhodom opravijo spoved. Vsaj dve nedelji prej o tem v cerkvi spregovorimo!

Ušeničnik pravi: »Naročimo tudi mladeničem, naj od vojakov večkrat pišejo domov, staršem, tovarišem iz društva in dušnemu pastirju. Dušni pastir z veseljem odgovori na vsako pismo in sporoči mladeničem, kar ga utegne zanimati, vmes pa vpleti kak opomin, naj ostane zvest Bogu in pošten. Tak opomin dušnega pastirja je za vojaka kakor glas angela varuha».

Gospod Jezus je hodil širom palestinske domovine in sejal seme nauka v ljudske množice vseh vrst, a je imel tudi odbran krožek apostolov, ki mu je naklanjal posebno šolo in vzgojo. To Gospodovo ravnanje bi morali dušni pastirji povsod posnemati. Poleg običnega dela za vso duhovnijo sploh, še posebna skrb in nega nekaterim, zlasti mladeničem, da se usposobijo, da podpro naše delo za božje kraljstvo v deželi.

Iz Zbora.

Duhovnikovo sodelovanje v vodstvu zadrug.

Naše Nadškofijstvo je prejelo tozadevno od sv. Koncilске kongregacije sledeči dopis:

Nekateri duhovniki Vaše škofije prosijo neposredno, ali po prizadetih načelstvih za dovoljenje, da bi smeli obdržati svoja mesta v vodstvu gospodarskih ustanov, kot posojilnic, zadrug itd.

Da se bodo mogle te prošnje upoštevati, je potrebno, da se o vsakem slučaju dadó pojasnila, kot jih vsebuje priloženi list.

Tu sledi prestava vprašalne pole, ki je dopisu priložena:

I.

1. Ali ima Kmečka posojilnica (Cassa rurale) ali zadruga, ali gospodarska ustanova katoliški značaj?

a) po ustanoviteljih: kdo jo je ustanovil in v kakem letu...

b) po svojih članih: ali so vsi ali vsaj pretežni del članov v katoliških organizacijah ali vsaj dejanski katoličani (catolici praticanti).

c) po duhu ki vlada v njej: ali je le špekulacijsko sredstvo nekterih, ali v resnici ustanovljena v korist ubogih slojev.

d) po namenu: ali se briga tudi za pravno povzdigo članov in ali prispeva k vzdrževanju dobrodelnih ustanov v župniji in v škofiji.

2. Kakšno mesto zavzema duhovnik pri ustanovi:
a) Ali je predsednik, ali le navaden član načelstva, ali nadzorstva, ali blagajnik, ali računski tajnik, ali ima kakšne posebne dolžnosti, s katerimi je združena pravna odgovornost.

b) ali je strokovno usposobljen, ali zavzema mesto samo zato, da pridobi s svojo osebo zupanje v zavod, ne da bi znal nadzorovati.

c) Ali je brezpogojno potreben in nenadomestljiv — kdaj bi ga mogli nadomestiti.

d) ali je edini odgovoren in ne dovoli da bi drugi imeli vpogled in nadzorstvo.

II.

Za Kmečko posojilnico (Cassa rurale) bo vprašali:

1. Koliko se sme največ posoditi posameznemu članu po sklepu zadnjega občnega zbora?

2. Ali se daje višja posojila, kot zgoraj dovoljeno?

3. Ali se dajejo posojila tudi nečlanom? Ali to dovoljujejo pravila?

4. Kakšne obresti se plačujejo vlagateljem?

5. Ali se vsako leto sestavijo predpisani računski zaključki in vpisujejo v po zakonu zahtevano knjigo?

6. Ali se izročajo Tribunalu točno, ali z zamudami mesečni izpiski, spremembe članstva, zapisniki občnih zborov? (Se nanaša na pri nas še ne vpeljana zakonodaja — op. prevajateljeva).

7. Kako je vodstvo urejeno, posebno blagajniški, knjigovodstveni in tajniški posli in kako se izvršujejo. Ali je zadruga v rokah ene osebe? Kdo je ta? Zakaj? Ali so tudi plačana mesta? Kdo jih ima? Kakšne so nagrade?

8. V katero Zvezo spada posojilnica? Kdaj se je izvršil zadnji pregled in kaj se je pri njem ugotovilo?

Zahtevajo naj se naslednje priloge:

Zadnji računski zaključek.

Izpisek dolžnikov.

Blago in kmetijski stroji.

Vrednostni papirji (državni in drugi).

Še druge priloge, ki bi se zdele potrebne po pregledu zadnjega mesečnega poročila.

III.

Za konsumno zadrugo je zahtevati:

1. Ali je zakonito ustanovljena in v kakšni obliki?

2. Zadnje bilanco s sledečimi prilogami: Blago, Razni dolžniki, Prehodni zneski itd.

3. V katero Zvezo je včlanjena? Kdaj se je izvršil zadnji pregled in kaj se je ugotovilo?

4. Mesta združena z nagradami? Koliko znašajo nagrade? Kdo zavzema ta mesta?

Goriška Zadružna zveza je založila vprašalne pole po gornjem vzorcu. Sobratje, ki potrebujejo cerkveno dovoljenje za sodelovanje pri zadrugah, naj izpolnijo te vprašalne pole in jih izročijo imenovani Zvezi, ki bo potem vse potrebno ukrenila.

Cerkvenim oskrbništvom!

Ker želi „Zadruga po vojni poškodovanih cerkva“ spraviti svoje zadeve čim prej v red in da ne bo pozneje proti upravi zadruga kakih rekriminacij, zato so cerkvena oskrbnišva naprošena, da v enem mesecu pošljejo enemu izmed podpisanih vse opravičene pritožbe.

Angel Čargo, vikar Sovodnje P. Merna.

Francišek Svava, vikar v Vrtojbi p. San. Pietro di Gorizia.

Koristni migljaji.

Vpliv ženske v dušnem pastirstvu.

(Na konferenci v svetokriškem samostanu

— 28. II. 1924.)

V verskem življenju duhovnije ima ženska — ča vpoštevamo vse okoliščine — moškemu enakovredno važnost. Če mož več zaleže v vnanjem življenju ter daje občini lice, pa žena tem več pomeni v svetišču družine in je temu — srce. V zgodovini božjega kraljestva na zemlji ima seveda važnejši delež mož — saj zgodovina beleži pred vsem zunanje dogodke: Kristus in apostoli, papeži in škofje, veliki redovni ustanovitelji in misijonarji so daleč vidni mejniki v cerkveni zgodovini. A tudi z ženami se ponaša ta zgodovina: »V Nazaretu najde najlepši biser — Devico Mater — ki je bila in ostane edino srečna med vsemi ženami. Plove mimo amphitheatrov, kjer so umirale junakinje: Perpetua, Agneza, Cecilija in tisočere najodličnejše; z radostjo gleda Elizabeto thurinsko, mater ubogih in zavrnjenih, s ponosom spremlja v boje junaško devico orléansko Ivano z Arka.« (Trčelj. N. čolnič II. 1.) — A še več kot zgodovina nahaja v ženuh dušno pastirstvo: — »najde v vsaki še tako preprosti vasi zlate duše, ovite sicer v vsakdanjo obleko, stanujoče pod revne strehe, pa vendar polne angelske lepote in nebeškega blagoslova. (Trčelj — ibidem).

Kateri dušni pastir se ni že pogosto služil z žensko pomočjo da bi rešil kako posamezno možko dušo ali pa tudi, da bi dvignil gorečnost v duhovniji vobče? Res, da je propadla ženska čez vse žalosten pojav, zlobna ženska pa nevarna, a dobra žena je po naravi zelo sposobna, da posameznim dušam posreduje verske dobrine. Dušno pastirstvo mora s svojim izkustvom le potrditi znani pesnikov izrek: Das ewig Weibliche zieht uns hinan. To resnico je grandiozno ponazoril v Div. com. Dante, ko ga Beatrika vodi do notranjih nebes, a lepo in iskreno tudi Prešeren, ki po Bogomilini molitvi, žrtvi in besedi reši Črtomirovo telesno in dušno življenje. In pesnik razločno pove, da je rešilno žensko moč tudi na sebi izkusil: »Pokopal misli sem visokoleteče« in »srečen je le ta, kdor z Bogomilo up — sreče onstran groba — v srcu hrani«.

Zato si bo vsak dušni pastir prizadeval, da obrne zaklade ženskega srca v prid krščanskemu življenju v občini. To srce treba nekoliko poznati v njegovih posebnostih. — V ženski prevladuje čuvstvo; zato tudi vero zajme bolj s toplim čuvstvom kot pa z razmišljajočim umom. Ta je odlična pa tudi šibka stran ženske vernosti in pobožnosti. Čuvstvo je bolj naglo in od kraja tudi bolj odločno od pameti; rekel bi da ima bolj neposreden in nagel vpliv na volji kot pa razum. Odtod je razlagati dejstvo, da se ženska lažje, manj obotavljajoče oprime verskega življenja in vnanjih pobožnosti kot pa moški. Nevarno je pa, da tudi v bistvenem opusti, ako srce odpove ali ne dobiva več

lirane sladkih čuvstev. — In če je žena zabrela v nemoralnost ali celo nevero, je trajna rešitev celo težja kot pri moškem. Zlasti nasproti poltenosti je žena šibka. Naravna sramežljivost ji je najmočnejši branik; ako se je pa ta kakšni ženi podrl, je trdnjava njenega srca skoroda trajno zgubljena grehu v oblast. Zato vsak spovednik opazuje pač ta dejstva, da prvo zapeljevanje v vzajemne nečiste grehe izhaja od moške strani in se ženska ustavlja; če pa je že pala, nima več kaj prida odporne sile, če je tudi še pobožna: poltenost jo ovlada.

Zato je preventivno pastirstvo vprav za žensko mladino tako zelo važno in lažje kot pri moški. Pobožnost gre bolj k srcu, odpor trmaste samosvoje volje je manjši, posvetni vplivi indiferentizma in brezverstva manj silni.

To preventivno pastirstvo pač vsi vršimo bodisi z Marijinimi družbami ali vsaj z vrtci za deklice. Prav posebno pa bi rad našo pažnjo obrnil na duhovni zaklad, ki ga razmeroma lahko dvignemo iz sre žen, če jih nagibljemo k skupni molitvi in prejetanju sv. zakramentov po svojih dušno pastirskih namelih.

Pred leti sem to delal: ob polomu opustil, a zadnji čas spet začel: *eno nedeljo v mesecu žene povabiti k zakramentom* in če ni ovire, *popoldne k skupnemu češenju in nagovoru*. Gre — le da računamo s tem, kaj je za njih srce.

Pred vsem moramo imeti spoštovanje — bi rekel — do njih trpljenje, ki ga je polna duša vsake skrbne matere. Kako lepo je spregovoril rajni Tavčar o trpeči kmetijski materi, kar citira Osvald v knjigi »Za vsak dan«. Žene same se nezavestno a dejansko čutijo v tem trpljenju velike ter nagnosko pričakujejo, da ga tudi mi poštujemo, umevamo in spoštujemo. Na to dejstvo zanesljivo lahko oslonimo svoje besede in molitve, da najdejo pot v materinska srca. Tu lahko zastavimo nauke in opomine, ki naj bodo obzirni pa bodo tudi plodni.

Če tak dobimo vpliv na matere, bomo preko njih dosegli tudi mnoga dekleta, može in fante, zlasti pa otroke. Preko mater bo vodila pot do uspeha v otroških vrtcih, dekliških družbah in vezah moškega apostolstva.

Uredimo si za nagovore pri sestankih mater, da bomo obravnavali aktualne predmete dušnega pastirstva: svoje cilje in težnje z organizacijo duhovnije; pobijanje predsodkov in nasprotovanja, obravnavajmo ukoreninjene napake — a vselej toliko prizanesljivo, da prenese — ne da bi se užalile. Kažimo pa vedno zraven na božjo pomoč, usmiljenje in dobroto; ne pozabimo, da žensko srce rabi tolažbe, zdravila, ker je tolikrat čez teden ranjeno, da išče v nedeljo tolažbe, zdravila in moči. Bodimo tedaj materam previdni in dobrotljivi zdravniki in tolažniki, a one nam bodo hvaležne pomočnice v dušnem pastirstvu občine.

Nove himne za procesijo sv. R. Telesa.

za mešan zbor zložila P. Hugolin Sattner in Emil Hochreiter. — Jugoslovanska knjigarna, cena 20 dinarjev. — Odkar je vpeljana v Jugoslaviji za to procesijo slov. liturgija so zelo pogrešali slovenskih

himen. Temu nedostatku sta sedaj odpomogla znana dva skladatelja. Prve himne so nekoliko daljše, druge krajše; in česar nihče ne bi pričakoval, so Hochreiterjeve lažje, dasi tudi Sattnerjeve ne bodo nobenemu količkaj izvežbanemu zboru delale težave. — Partitura obsega 12 strani in ovitek, oboje je okusno. Glasovi niso izdani, ker bi silno podražili izdajo.

Kronika.

Duhovske spremembe v goriški nadškofiji.

Grilanc Josip, župnik v Nemškem Rutu, je imenovan za župnika v Šmartnem; Arko Leopold, kaplan v Rihenbergu, za župnega upravitelja v Nemškem Rutu; Monkar Natal, kurat na Srpenici, za župnega upravitelja v Žabnicah in bo oskrboval tudi svetišče na Sv. Višarjah; Zor Sava, vikar v Temnici, za kurata na Srpenici; pl. Posarelli, župni upravitelj na Otlici, za upravitelja v Skrbino ter bo soupravljal tudi Lipo in Temnico; Gabrenja Fr., prvi kaplan v Hrenovicah, za župnega upravitelja na Otlici; Likar Josip za kaplana na Studencu; Sok Anton je postal župnik v Dol. Trebuši; Bregant Evgen gre iz Zapotoka na Gorenjopolje, Zapotok bo oskrboval iz Kodromacev (videmska nadškofija) kurat Alojzij Sdraulič. — Ker niso dobili državljanstva, so odšli: Žganjar Ignac, župnik na Premu; Marješič Filip, župnik na Ledinah, in P. Pij Žankar, župni upravitelj v Žabnicah.

Izgon slovenskih duhovnikov iz tržaškopoperske škofije.

Koncem leta 1923. so bili izgnani z orožniki (kabinijeri) do meje in s silo odpeljani sledeči slovenski duhovniki vsi službojuči v koperskem okraju Istre: č. g. Milko Šašel, župnik - dekan v Klancu; č. g. Iv. Tiringar, župnik v Podgorju; č. g. Fr. Magdič, župnik v Tinjanu; č. g. Josip Košir, župnik na Rižani; č. g. Franc Žužek, župnik v Truškah; č. g. Jakob Čemažar, župnik v Smarjah; č. g. kanonik Matej Škerbec, župnik - dekan v Kerkavcih. Večina njih je sprejeta v lavantinsko škofijo, le č. g. Ivan Tiringar in č. g. kanonik Matej Škerbec sta stalno vpokojena od Jugoslavije in bivata prvi v Kranju, drugi pri svojem nečaku č. g. Matiju Škerbec, župniku v Tržiču na Gorenjskem. — Čudno je, da je najhujše preganjanje slovenskih duhovnikov v koperskem okraju.

† P. Kalist Medič.

Ob 80 letnici svojega rojstva je umrl na Brezjah starosta frančiškanske province o. Kalist, d. svetnik in bivši upravitelj župnije Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Umrl redovnik sv. Frančiška je bil svoj čas poznata in odlična osebnost v Ljubljani. Vnet za čast in službo božjo, odločen, vesten in tudi postaven — je užival splošno spoštovanje in bil znan tudi kot dober pridigar in prijatelj lepega cerkvenega petja. Tudi sam je z vsem ognjem peval, ko je imel slovesno sv. mašo. Predglasje s spremljevanjem orgel († P. Angelik Hribar) je bila neka posebnost. N. p. v m.!

Mednarodni svetovni kongres

v proslavo sv. Rešnjega Telesa bo letos od 22. do 27. julija v glavnem mestu Amsterdamu na Holandskem. Spored: V sredo, 22. julija, bo slovesen sprejem kardinala - namestnika svetega očeta; zvečer slovesna otvoritev. V četrtek in petek bodo slavnostna zborovanja. V soboto skupno sv. obhajilo mladine na Stadionu. V nedeljo pontifikalna maša papeževega odposlanca in euharistična procesija. Zvečer sijajna razsvetljava pristanišča. — Iz Združenih držav Sev. Amerike bo pripeljal na kongres Dougherty, nadškof iz Chicaga, tisoč Američanov na posebnem paniku.

Sveto leto 1925

Dne 29. maja, na vnebohod, bodo papež Pij XI. razglasili sv. leto. Že danes je posebna komisija na delu, da uredi vse potrebno za dohod tujcev na delu, da prenočišča. Ob zadnjem svetem letu, ki je bilo razglašeno leta 1900., je bilo došlo v Rim nad 1 milijon tujcev.

„Naša sloga“

to je naslov duhovniškega glasila, ki izhaja mesečno v Ljubljani. Naroča se na Poljanskem naspisu 10. Januarska številka tek. letnika je združena s februarjsko in šteje 16 strani. Članki: Zadržuga »Naša sloga« — Izvadek pravil gospodarske zadruge »Naša sloga« — Kako pridemo do denarja za naša podjetja brez naših žrtev? — Pomagajmo siromašnim cerkvam. — Osigurajmo se! — Vzajemnosti po deželi. — Confoederatio Unionum pro clero catholico in orbe terrarum. — Pisma iz Madrida. — Zveza duhovskih društev v Italiji. — Tko zastupa našu stvar u Beogradu? Trpljenje slovenske duhovščine. — Male vesti. — Cenik v prodajalni duhovske Zadruge »Naša sloga« (paramenti perilo, cerkvena posoda, šemize, kolarji, sveče itd.).

Protikrščanski list.

Tržaški »Mali list« je v smislu krščanske vere in na temelju Mahničevih razlag imenoval nacionalizem za vražje delo. Dejal je, da je »načelno proti nacionalizmu. Mi se moramo boriti za pravico v smislu Krekovih načel ter povsod pobijati nacionalizem. Te stavke, ki so v polnem skladu s krščanskim naukom, je obsodila »Istarska Rijec«, glasilo liberalne struje v Istri.

* * *

Papežev nagovor v konzistoriju.

Dne 24. t. m. se je vršil v Vatikanu tajni konzistorij, na katerem je sv. oče Pij XI. imenoval za kardinala chikaškega nadškofa G. Viljema Mundeleina in newjorskega nadškofa Jožefa Hayes.

Ob tej priliki je imel papež daljši nagovor, v katerem se je dotaknil vseh važnejših dogodkov v neposredni minulosti in bližnji bodočnosti. Predvsem je izrazil svoje veselje nad končanim zaključkom pogajanj za ureditev cerkveno-upravnega

vprašanja v Franciji. Z encikliko »Maximam gravissimamque« je sv. oče naznanil francoski duhovščini in vernikom, da se morejo začeti ustanavljati takoimenovana škofijska udruženja. Zgled discipline in sinovske udanosti do sv. stolice, ki ga je ob tej priliki nudil francoski episkopat z duhovščino in ki je našel izraza tako v kolektivnem pismu francoskih škofov na vernike kakor v pastirskih pismih posameznih škofov, je neizrekljivo tolažljiv in občudovanja vreden. Potem se je sv. oče s hvaležnostjo in veseljem spominjal druge obletnice svojega kronanja, ki jo je ves svet praznoval kot »papežev dan«. Vse te proslave niso bile namenjene borni osebi, ampak vzvišenemu poslanstvu, katero je po božji volji poklcane predstavljati na zemlji.

Nato je sv. oče prešel na žalostno usodo katoliške duhovščine v Rusiji: Mnogo duhovnikov s svojim nadškofom Cieplakom še vedno trpije v ječi. Papež tudi ob tej priliki zanje povzdiguje svoj glas in jih priporoča v spomin in usmljenje splošnosti, prav posebno pa tistim, od katerih je odvisna njihova usoda.

Od vseh strani sveta se obračajo trpeči: sirote in zapuščeni, šibki in bolni otroci in starčki, možje in žene z otroškim zaupanjem na papeža s prošnjo, da jim prihiči na pomoč. V tem skoraj instinktivnem priznanju univerzalnega očetovstva božjega namestnika na zemlji je gotovo nekaj neizrekljivo lepega in vzvišenega. Toda to priznanje bi se moralo izpremeniti v neizrekljivo žalost, ako bi mu sv. oče ne mogel odgovoriti s primernimi dejanji. Da sv. oče to more, skrbe neštete roke, ki se odpirajo in v velikodušni tekmi prispevajo sredstva, ki so potrebna za oblažitev tolike bede. V tej plemeniti tekmi pa se vedno prav posebno odlikujejo ameriške Združene države s svojim episkopatom, duhovščino in verniki. Kakor hitro je sv. stolica dvignila svoj glas za pomoč stradajočih deci v Rusiji, so Združene države otvorile veličasten križarski pohod usmiljenja in to delo do danes ni prenehalo. V znak priznanja in zahvale, ki je ne more dovolj izraziti z besedami, imenuje sv. oče dva ameriška prelata, ki se po svojih osebnih vrlinah posebno odlikujeta, za kardinala.

Nato je papež prešel na dogodke v Italiji: Gotovo je za nas tolažljivo dejstvo, da se je križ vrnil v šolo in da se v osnovne šole vrača verski pouk. Toda ne moremo biti brez skrbi. Vsem škofom v Italiji, duhovščini in zlasti tudi staršem sv. oče iskreno priporoča, naj skrbno bde nad svojimi pravicami in dolžnostmi za vzgojo mladine ter sodelujejo in nadzirajo pri verskem pouku.

Zatem se je sv. oče dotaknil političnih dogodkov in izrazil svoje obžalovanje nad pogostimi nasilji med državljani ene in iste domovine, zlasti pa nad nasilji na posvečenih krajih, osebah in rečeh. Naglasil je: »Jasnost in vztrajnost, s katero smo proglasili in z vsemi razpoložljivimi sredstvi preskrbeli, da nihče ne zlorabi verske avtoritete in dejanj v zgolj politične in strankarske svrhe, nam daje pravico, kakor imamo dolžnost, da enako glasno obsodimo žalitve, prizadete veri in silija proti njenim osebam, rečem in ustanovam iz političnih razlogov.«

Potem je sv. oče izrazil svoje zadovoljstvo nad namero italijanske vlade, da odpravi zakone, ki ogrožajo obstoj dobrotelčnih in drugih verskih ustanov in fondov ter je s priznanjem omenil izboljšanje gmotnega položaja duhovščine in oprostitve bogoslovcev od vojaške službe. Naglasil pa je: »Ne moremo pa niti s samim svojim molkom dati pretveze za mnenje, da sta se Cerkev in ta sv. stolica kdaj odpovedali ali se mislita kdaj odpovedati in drugim prepustiti pravico, da razpoglagajo in stvareh njene izključne kompetence ali da bi mogli omenjene koncesije sprejeti drugače, nego kot delne restitucije.«

V nadaljnjem se je sv. oče spominjal bodočega splošnega koncila, 14-stoletnice češčenja podobe sv. Marije Portiške, 16-stoletnice posvetitve bazilike sv. Janeza v Lateranu, sv. leta in misijonske razstave v Vatikanu. Izrazil je svoje trdno upanje, da bodo vse te prireditve in dogodki v čim največji meri pripomogli do razširjenja kraljestva božjega na zemlji in do izpolnitve njegovega osebnega programa: pax Christi in regno Christi.

* * *

Češkoslovaški škofje za svobodo cerkve

Nadškofje in škofje 14 škofij v Češkoslovaški republiki so pravkar izdali na vernike skupno pastirsko pismo, v katerem odločno dvigajo svoj glas proti krivicam, ki se danes gode katoliški cerkvi v češkoslovaški državi in proti omejevanju svobode cerkve v izvrševanju njenega poslanstva. Pismo se najprej peča z nedobrohotnim stališčem, ki ga zavzema češkoslovaška vlada nasproti katoliški cerkvi v stvari zadnje herezije. Po enciklikah Leona XIII. »Immortale Dei« in »Libertas« je država dolžna, da brani pravo vero in prepreči odpad. Toda nevtralna, konfesionalna država te dolžnosti v nobenem oziru ne izpolnjuje. Cerkev ne more brezpogojno priznati načela, da pripada enaka svoboda ločinam in resnici; tako enakost priznava le iz državljanske tolerance kot gotovo dejstvo. Cerkev vodi boj proti hereziji sama, brez državne pomoči; prej ali slej bo dosegla zmago in, njeni nasprotniki ji potem ne bodo mogli očitati, da ji je do nje pripomogla država. Vsemogočni bo umel iz tega velikega odpada za cerkev najti dobiček.

Kar pa je cerkev prisiljena zahtevati v tem boju — nadaljeju pismo — je svoboda; svoboda za njen nauk vsikdar in povsod; svoboda za pouk in vzgojo njenih članov, od osnovne šole do vseučilišča; svoboda bogočastji v cerkvi in izven nje; svoboda v cerkveni disciplini; svoboda v posesti in upravi imetja, pridobljenega tekom dolgih stoletij. Te svobode ne zahtevamo samo v imenu poslanstva, ki ga je cerkvi poveril Gospod, ampak tudi temeljem demokratičnega prava, ki priznava svobodo vsem veram. Zato škofje javno dvigamo svoj glas proti tej krivici. Protestiramo, da se razne cerkve in cerkvena poslopja, nasilno odvzeta, še niso vrnila kot naša zakonita lastnina. Pastirji Češkoslovaške republike skupaj s svojimi verniki glasno protestirajo proti konfiskaciji in upravlja-

nju cerkvenih imetij in ustanov, katero je izvršila in izvršuje vlada brez vsakega razloga kljub ponovnim protestom. Ne bomo nehali protestirati, dokler se ta krivica ne popravi.«

* * *

Prof. Iv. Mercina.

Novi nabrežinski zvonovi.

Na povabilo č. g. cerkv. predstojnika v Nabrežini sem zadnje dni januarja preizkusil tamkašnje novo melodično zvonilo es¹, f¹, g¹. Izbral sem si lep, miren, solnčen dan. Toda naletel sem zopet na neugodno vreme. Ko sem prihajal na kraško višino, se je začela oglašati znana kraška sitnica, nadležna burja. Ker je vedno bolj divjala, osebito še v odprtem visokem zvoniku, je bilo moje delo jako ovirano in otežkočeno. Alikvotni glasovi v zvonu se oglašajo preizkuševalnemu instrumentu jako šibko, tako da jih preglašja že zmeren vetrič, kako še le mnogo glasnejša burja! Toda dočim piha vipavska burja po odmorih, ki se dajo za preizkušanje uspešno izrabljati, tuli kraška burja nepretrgoma in dela še večji mraz. In zeblo je pošteno kot bi stal človek na kakem ledeniku.

Ker so nabrežinski zvonovi iz Broilijeve zvonarne, katere zvonski izdelki so mi dobro znani že nad 30 let, mi ni bilo toliko na tem, da najdem vse alikvotne glasove, ki se nahajajo v območju zvonarjevem, ampak dovolj mi je bilo, da določim glavni brenčalni glas in udarni glas; prvega, ker je nekak produkt nadkrilnih alikvotnih glasov, drugega, ker je najbolj slišen ter je pravi glavni glas zvonu. Pri obeh sem dobro uspel. Našel sem, da ima veliki zvon udarni glas es¹, srednji glas f¹, mali pa g¹ in eno osminko. Da je mali zvon nekaj previsok, zaznava že prosto uho, ko zvonijo vsi trije. Brenčalni glasovi so pa natančno es¹, f¹, in g¹, torej je pri malem zvonu udarni glas za osminko višji kot brenčalni glas.

Glasovi zvonov so nekoliko pokriti kot sploh glasovi laških zvonov. Temu vzrok je dejstvo, da imajo pretenko okrilje in bržkone premalo procentov cina. Naše ljudstvo samo zapazuje pokritost glasov, vendar pa meni, da so tega krivi prelahki kemblji. A to ni res; kajti nabrežinski kemblji imajo prav normalno težo (40, 30 in 23 kg) za zvonove obešene na okrogle in gladke jarmove osi. Naj bi se kemblji še tako potežili, na jasnosti ne bi glasovi nič pridobili, ker bi tresljajoča snov ostala ista in nje prevelika mehkoča (premalno cina) tudi ista. Podaljški kembljev pod beticami pa niso normalni; merijo namreč 50, 46, 42 cm namesto 36, 32 in 28 cm. Kemblji so torej predolgi in predolgi kemblji povzročajo zvonovom nenaravne in nevarne udarce.

Brenčanje nabrežinskih zvonov je prekratko nasproti navadnemu brenčanju Broilijevih zvonov, ali prav gotovo je brenčanje daljše, toda isti dan ga je ovirala in krajšala burja.

Liv je lep. Teža zvonov (lahki težni sistem), delost kril in betic kembljev je normalna.

Armatura je pohvalna posebno priporočljivi so zaokroženi žlebovi (v obliki polkrogov) iz železne

pločevine, na katerih so privezane zvonilne vrvi namesto na vodoravne droge.

Grajo pa zasluži povrnost in naglica monterjeva. Doslej sem brez izjeme povsod razvidel, da je v splošnem obesitev zvonov v vsej hitrosti »skupaj sklofutana«. Tako sem našel v Nabrežini, da niso zvonovi niti popolnoma navpično obešeni, da se na jarmih majajo, da jarmi ne leže popolnoma vodoravno, da se obesila kembljev — površno pritrjena — že sukajo itd. K sreči imajo Nabrežinci jako skrbnega in spretnega cerkovnika, ki sem mu pojasnil vzroke teh nedostatkov, in gotov sem, da jih po mojem navodilu sam popravi.

* * *

Sedemstoletnica vseučilišča v Neapolu.

Gimnazijo »učenega Neapola« omenjajo že Strabo, Seneka in sv. Avguštin. Normani so ji dali veliko pravic. Bolj natančna so poročila iz časa vlade Staufovca Friderika II. Leta 1224. je izdal v Palermu razglas, ki ga smatramo za ustanovitev univerze. Visoka šola, »studio generale«, je bila državna, kar je bilo za tiste čase nekaj izjemnega. Zato je bila pa univerza tudi zmeraj pod vplivom političnih dogodkov in v vednem nasprotju s tradicijo Guelfov, ki so jo gojili na vseučilišču v Bologni.

Pod prvimi tremi vladarji iz rodovine Anjou je visoka šola brž vzcvetela. Dali so ji še več pravic kakor Friderik II., ustanovili so nove stolice in so poklicali v Neapel najslavnejše učenjake, tako tudi Tomaža Akvinskega. Posebno veliko zaslug ima kralj Robert (1309—1343), zaščitnik znanosti in učenjakov, Boccaccio je bil v Neapolu in Petrarca tudi. Preden je bil na rimskem kapitolu ovenčan, je napravil Petrarca v Neapolu doktorski izpit. Tudi kralji iz rodovine Aragon so univerzo gojili in so klicali v Neapel zlasti humaniste. Ob času renesanse je podpirala univerza zlasti asimilacijo klasične kulture in pozneje eksperimentalna raziskovanja. Beremo imena Giordano Bruno, Bernardino Telesio in Tommaso Campanella. Pod španskimi kralji - namestniki je univerza nazadovala. Tudi reforma grofa Lemos leta 1616. ni dosti koristila; napravil je zgradbo za vseučilišče, tam je sedaj Museo nazionale. Bourbon Karel III. (1759 do 1788) je ustanovil nove stolice, zvišal dotacijo in pridelal univerzi biblioteko itd. Pozneje so prišle zraven klinike, observatorij, botanični vrt i. dr.

V novem italijanskem kraljestvu so univerzo času primerno preuredili, poklicali so znamenite profesorje, ustanovili so laboratorije, inštitute, muzeje, klinike. 28. oktobra leta 1877. so položili temeljni kamen za novo univerzitetno poslopje. Po številu slušateljev je univerza največja v Italiji in ena največjih v Evropi.

V lanskem decembru so poslali na vse univerze Italije in inozemstva v obliki latinske poslanice, kopije Friderikovega ustanovnega pisma, povabilo k udeležbi pri svečanostih. Mussolini je predsednik

pripravljalnega odbora. Svečanosti so se začele 2. maja s sprejemom delegacij v rektorski dvorani, 3. je svečanost v gledališču S. Carlo, z nagovori itd., 4. izlet po Neapolskem zalivu in banket, 5. tekmovalno športno plavanje, 6. klasične igre v Pompejih.

S svečanostmi je spojenih več znanstvenih kongresov. Predavanj je bilo priglašanih okoli 200. Praznujejo dve obletnici: 650 letnico smrti Tomaža Akvinskega in 200 letnico rojstva Imanuela Kanta. Slavnostna govornika sta pater Agostino Gemelli, rektor katoliške univerze v Milanu, in profesor Artur Liebert, predsednik Kantovega društva. Predava tudi profesor Einstein, o zadnjih zaključkih svoje relativitetne teorije. Izdali so dve veliki znanstveni deli: zgodovino neapolske univerze (profesorji Torraca, Schipa, Filangieri, Cortese, Monti, Zago, Russo) in pa zbrana dela Domenica Catugno, enega največjih anatomov preteklega stoletja.

Protestant o kat. cerkvi.

Ameriški državnik protestant Dwinell je rekel ob triletnici mesta San Francisco tole o kat. cerkvi:

»Veselite se gledati, kaj vse zmore kat. cerkev. Za 100 let bo močnejša nego kadarkoli prej, a njena največja moč bo v Zedinjenih državah. Ta cerkev je mati našega napredka.«

Hrvatska pučka stranka v Jugoslaviji.

Ta stranka, ki je ob volitvah prišla ob svoje mandate se krepko reorganizira. V Hrvatski in Dalmaciji je imela polno dobro uspešnih sestankov. Največ agilnosti kažeta pri delu dr. Janko Šimrak in Stjepan Barić.

Naš ponos.

Najlepši mladinski list, naravnost klasičen je postal »Naš čolnič«. Začela so se mu odpirati vrata tudi po Jugoslaviji. Dober poznavalec mladinskih revij, bodisi ital., nem. ali slov. trdi, da »Naš čolnič« nima vrstnika.

Namještenje svečenika.

Za upravitelja župe Šumbreg je imenovan Antun Lazzarich, župnik u Sv. Nedjelji labinskoj (biskupija porečko - puljska), za upravitelja župe Kozjak Ivan Maier, župnik u Plominu (biskupija porečko - puljska), za upravitelja župa Čepić, Brdo i Sušnjeveca župnik - dekan kršanski Antun Zidarić.

Dosadašnji kapelan u Podgradu Andrija Gabrovšek premješten je za kapelana u Rojan-Trst.

Za župnika u Lovranu je dne 29. prošlog mjeseca ustoličen dr. Guido Glavan.

KNJIGARNA

KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA
GORICA, VIA CARDUCCI 2 (Montova hiša)

PRIPOROČA PREČ. DUHOVŠČINI SVOJO ZALOGO:
NABOŽNIH PODOB V OKVIRJIH IN BREZ OKVIRJEV,
ZALOGO NAJRAZLIČNEJŠIH MOLITVENIKOV, PO-
DOBIC, SVETINJ, ROŽNIH VENCEV, POTREBŠČIN
ZA PRVO SV. OBHAJILU, IN MARIJINE DRUŽBE itd.

VELIKA IZBERA SLOVENSКИH KNJIG!

ZADRUŽNA TISKARNA GORICA - RIVA PIAZZUTTA 18 - GORICA

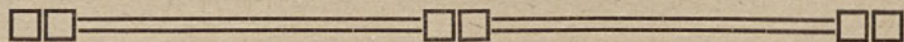
Se priporoča častiti duhovščini za vsa tiskarska dela.
Izvršuje vsa naročila točno in po konkurenčnih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

ARTURO DE ROSSI - GORICA

≡ CORSO VERDI (nasproti Semenišču) ≡

ZALOGA CERKVENIH PREPROG, ČEŠKEGA
IN DRUGEGA PLATNA. - VELIKA IZBERA
≡ NAJRAZLIČNEJŠEGA PERILA. ≡

